

Järjestöön tutustumisen tehtävä

Koulutukseen kuuluu noin 5 tuntia itsenäisesti toteutettavaa sosiaali- tai terveysalan järjestöön tutustumista. Tässä on muutamia vinkkejä tehtävän toteuttamiseen. Tehtävän tarkoituksena on, että voit löytää itsellesi toimintamahdollisuuksia ja osaat jatkossa kertoa järjestön toiminnasta muille kokemusasiantuntijana toimiessasi. Varaudu kertomaan kurssin loppupuolella 10 minuuttia pienessä ryhmässä kurssikavereillesi järjestöstäsi. Voit tuoda heille myös jaettavaa materiaalia.

Mikä on järjestö?

Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat yhteisöjä, jotka auttavat ihmisiä erilaisissa sairauksissa, vammoissa, vaikeissa elämäntilanteissa ynnä muussa sellaisessa. Järjestöjen työ täydentää kuntien ja valtion auttamistyötä. Suurin osa järjestöjen tehtävistä hoidetaan vapaaehtoisvoimin, mutta monissa järjestöissä on myös palkattuja, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia töissä. Järjestöt saavat toimintaansa rahaa erilaisilta tahoilta, kuten jäsenmaksuina, Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta (entinen Raha-automaattiyhdistys) ja yksityisiltä lahjoittajilta. Monet järjestöt keräävät rahaa myös erilaisilla kampanjoilla ja tapahtumilla.

Järjestöjen nimessä on yleensä yhdistys tai liitto, esimerkiksi Imatran reumayhdistys ry. Tavallisesti pienillä paikkakunnilla tai pieniin aiheisiin liittyen on yhdistys ja nämä yhdistykset kuuluvat sitten jäsenenä valtakunnalliseen liittoon, esimerkiksi Suomen reumaliitto ry. Kaikki nämä ovat yhdistyksiä, joita määrittelee yhdistyslaki. Se määrää muun muassa, että yhdistyksen toiminta ei saa olla pääosin taloudellista voittoa tavoittelevaa. Yhdistyksellä pitää olla säännöt ja sen on toimittava niiden mukaan.

Järjestöjen toimintaa kutsutaan usein myös kolmannen sektorin toiminnaksi. Kaksi muuta sektoria ovat yhteiskunnan tuottamat palvelut (julkinen sektori) ja yritysten tuottamat palvelut (yksityinen sektori). Sosiaali- ja terveysalan järjestöt voivat myös myydä palveluja niin kansalaisille kuin kaupungeille ja valtiollekin.

Yhdistykset kehittävät ja kokeilevat usein uusia palveluja, joista myöhemmin voi tulla osa valtiomme peruspalveluja. Hyvä esimerkki tästä on esimerkiksi neuvolatoiminta, joka alkoi Maitopisarayhdistyksen ja Mannerheimin lastensuojeluliiton työnä.

Järjestöt tuovat jäsentensä asioita esille myös politiikassa ja esimerkiksi uusia lakeja valmisteltaessa niiltä kysytään usein mielipidettä asiaan. Monissa järjestöissä käytetään nykyisin myös kokemusasiantuntijoita (tai kokemuskouluttajia, kokemustoimijoita yms.) kertomassa erilaisissa tilaisuuksissa omaa tarinaansa ja näkökulmaansa asiaan. Jotkut järjestöt myös kouluttavat kokemusasiantuntijoita.

Vertaistukiryhmät ja tukihenkilötoiminta on Suomessa pitkälti järjestöjen toteuttamaa. Järjestöjen toteuttamassa vertaistuksessa ja muussa toiminnassa korostuu yleensä se, että aihetta (esim. jotakin sairautta) tuntevat ihmiset toteuttavat itse toimintaa. Yhdistysten vertaisryhmät ovat siten usein jäsenten vapaaehtoisena vetämiä, jolloin vetäjäkin on itse vertainen. Tällainen suora osallisuus on luonteeltaan erilaista, kuin vaikkapa useimmat Eksoten toteuttamat ryhmät, joissa vetäjä on työntekijä ja osallistujat asiakkaita.

Tutustuminen omaan elämään liittyvään järjestöön

Ota yhteyttä sosiaali- tai terveysalan järjestöön, joka liittyy omaan tarinaasi. Ota selville puhelimitse, sähköpostilla tai vierailemalla, millaista toimintaa järjestöllä on. Tehtävään on varattu viisi tuntia kurssin ohjelmassa aikaa. Tehtävä toteutetaan itsenäisesti tai yhdessä toisten kurssilaisten kanssa. Voit vaikkapa vierailla vertaisryhmässä tai yhdistyksen toimistolla jututtamassa työntekijöitä ja vapaaehtoisia.

Selvitä erityisesti seuraavia asioita:

- Millaista vertaistukea yhdistyksessä on tarjolla? Ryhmiä, tukihenkilötoimintaa, leirejä?
- Järjestääkö toimintaa vertaiset vai työntekijät?
- Onko yhdistyksessä tarjolla ammattiapua? Millaista?
- Hyödynnetäänkö yhdistyksessä kokemusasiantuntijoita? Jos ei, voitaisiinko hyödyntää jatkossa?
- Löytyykö yhdistyksestä sinulle mahdollisuuksia toimia kokemusasiantuntijana?

Jos olet aktiivisesti mukana jossakin järjestössä ja tiedät nämä asiat jo valmiiksi, se riittää. Voit kuitenkin miettiä, olisiko hyvä tutustua johonkin toiseenkin järjestöön tai vaikkapa tutun järjestön toimintaan toisella paikkakunnalla. Voit myös kysyä järjestöstäsi, voisivatko he kustantaa kurssiin liittyvän tutustumismatkasi vaikkapa järjestön pääkonttorille, tapahtumaan tai toiseen vertaisryhmään. Tutustuminen voi sisältää myös vaikkapa jonkin toiminnan toteuttamista tapahtumassa tai oman tarinan kertomista vertaisryhmässä.

Linkkejä, mitä kautta voit etsiä järjestöjä etsiä:

Vertaistalo.fi-sivusto: <https://www.terveyskyla.fi/vertaistalo/l%C3%B6yd%C3%A4-vertaistukea/etsi-vertaistukea-hakukone>

Kansalaisyhteiskunta.fi -sivusto:

https://www.kansalaisyhteiskunta.fi/jarjestohakemisto/sosiaali- ja_terveysyhdistykset